

Aan:
de voorzitter en leden van
provinciale staten van Drenthe

Assen, 7 april 2010
Ons kenmerk 14/5.3/2010004920
Behandeld door de heer J. van der Heide (0592) 36 53 72
Onderwerp: Programma klimaat en energie: contracten met Drentse gemeenten

Geachte voorzitter/leden,

Op 9 december 2009 hebben wij het Actieplan 2010 van het Programma klimaat en energie aan de Statencommissie Omgevingsbeleid ter kennisname aangeboden. Het Actieplan 2010 is op 13 januari 2010 door bovengenoemde commissie besproken. Zoals aangegeven in het Actieplan willen wij de samenwerking en het partnerschap met de gemeenten versterken door het afsluiten van klimaatcontracten. Gemeenten vormen de belangrijkste bestuurlijke partner, omdat ook zij het Energieakkoord Noord-Nederland hebben ondertekend. Hierdoor is er sprake van een gemeenschappelijke taakstelling met betrekking tot CO₂-emissiereductie en duurzame energieproductie.

Met het afsluiten van de klimaatcontracten is een totale investering van circa € 30,5 miljoen gemoeid. De financiering van dit bedrag is als volgt.

Bijdrage provincie Drenthe	€ 6.522.456,--
Bijdrage twaalf gemeenten	- 19.101.399,--
Bijdrage derden	<u>- 4.959.120,--</u>
Totale investering	<u>€ 30.582.975,--</u>

Om te komen tot klimaatcontracten is aan iedere gemeente gevraagd een Uitvoeringsprogramma klimaat en energie op te stellen met daarin de projecten waarmee de gemeente aan de slag gaat in de periode 2010 tot en met 2011 (definitieve afronding projecten voor december 2013). Iedere gemeente heeft een programma opgesteld, waarin ook is aangegeven welke middelen de gemeente zelf beschikbaar stelt en welke financiële en inhoudelijke bijdrage van de provincie wordt gevraagd. In totaal is aan de provincie door de gemeenten een financiële bijdrage gevraagd van € 11,7 miljoen.

De aanvragen zijn op basis van navolgende criteria beoordeeld.

- Op onderzoek wordt maximaal 20% cofinanciering toegepast.
- Op realisatieprojecten wordt maximaal 40% cofinanciering toegepast.
- Projecten moeten financieel en formatief geborgd zijn binnen de gemeente.
- De provinciale bijdrage is nooit groter dan de bijdrage van de gemeente.
- Over het geheel van de klimaatcontracten wordt gestreefd naar een cofinancieringsfactor van 1 op 4.

De beoordeling heeft geresulteerd in navolgende financiële verdeling.

Gemeente	Bijdrage provincie	Bijdrage gemeenten	Bijdrage derden	Totale investering
Aa en Hunze	62.260	118.150	162.000	342.410
Assen	1.295.000	3.347.500	1.880.000	6.522.500
Borger-Odoorn	144.000	373.000	5.000	522.000
Coevorden	340.400	900.360	909.120	2.149.880
Emmen	1.052.000	1.946.000	140.000	3.138.000
Hoogeveen	663.500	2.078.500	581.000	3.323.000
Meppel	1.280.400	3.899.000	200.000	5.379.400
Midden-Drenthe	261.600	679.700	455.000	1.396.300
Noordenveld	60.840	2.249.804	90.000	2.400.644
Tynaarlo	937.456	2.372.185	315.000	3.624.641
Westerveld	85.800	367.200	0	453.000
De Wolden	339.200	770.000	222.000	1.331.200
Totaal	6.522.456	19.101.399	4.959.120	30.582.975

De middelen worden besteed aan concrete projecten en ontwikkelingen binnen de gemeenten die passen binnen de context van het provinciale Programma klimaat en energie. Door het beschikbaar stellen van gelden voor projecten zet de provincie een plus op deze projecten, waarmee een groter doelbereik wordt gerealiseerd of waarmee een gewenste ontwikkeling in een versnelling komt.

Wij hopen u hiermee voldoende geïnformeerd te hebben.

Hoogachtend,

gedeputeerde staten van Drenthe,

, secretaris

, voorzitter

Bijlage(n):
ga.coll.

Bijlage 1: Samenvatting uitvoeringsprogramma's gemeenten

Noordenveld

Deelprogramma	Doel	Bijdrage gemeente	Bijdrage provincie	Bijdrage derden
Diep onder Drenthe	Opsporingsvergunning geothermie.		5.000	
Kenniseconomie	10 groengas auto's	72.000	16.800	pm
	Een groengas tankstation			
Bouwen	Lange Streken te Peize en Rodenveld IV een lagere EPC dan geëist volgens het bouwbesluit	78.604	37.420	90.000
	Energiebesparing op openbare verlichting			
Klimaatlandschappen/ Water	40 ha. Klimaatbos Roden Zuid	2.070.000		groenfonds
	Uitvoeren hydrologisch onderzoek IGS gebied Roden – Leek.			
Totaal		2.249.804	60.840	

Aa en Hunze

Deelprogramma	Doel	Bijdrage gemeente	Bijdrage provincie	Bijdrage derden
Diep onder Drenthe	-	-	-	-
Kenniseconomie	Een groengas tankstation	25.000		50.000
Bouwen	Verduurzaamde openbare verlichting	115.650	62.260	112.000
	Energiescan sportaccommodatie en energielabel gemeentelijk vastgoed			
	EPA-maatwerkadvies bestaande woningen + subsidieaanvraag			
	Businesscase haalbaarheid biomassa			
Klimaatlandschappen/ Water	-	-	-	-
Totaal		118.150	62.260	

Borger-Odoorn

Deelprogramma	Doel	Bijdrage gemeente	Bijdrage provincie	Bijdrage derden
Diep onder Drenthe	WKO installatie in sportcomplex Nieuw Buinen	30.000	20.000	
Kenniseconomie	Een oplaadpunt voor elektrische voertuigen	5.000		
Bouwen	Verduurzaamde openbare verlichting	338.000	124.400	5.000
	Energiezuinige scholen			
	Duurzame woningen Hunzedal te Borger (bestaande bouw)			
	Duurzame woningen Daalkampen te Borger (nieuwbouw)			
	Duurzaam wonen project Woon Horizon LED-verlichting bij MFA			
Klimaatlandschappen/ Water	-	-	-	-
Totaal		373.000	144.000	

Tynaarlo

Deelprogramma	Doel	Bijdrage gemeente	Bijdrage provincie	Bijdrage derden
Diep onder Drenthe	Een programma van eisen (PvE) voor de realisatie van een grootschalige WKO-toepassing voor Vries Nieuwe Stukken	30.000	5.000	
Kenniseconomie	Een duidelijke energievisie voor Vries Nieuwe Stukken	276.000	109.000	165.000
	Duurzame selectiecriteria voor een duurzame renovatie van het zwembad			
	Een eerste aanzet voor een duurzame Airport Eeld			
	Duidelijkheid over de haalbaarheid van biomassa bij bedrijventerrein Vriezenbrug			
	Een groengas tankstation			
	Een integraal vervoersplan voor de gemeente			
Bouwen	Nieuwbouwwijk met een EPL van 10+	1.894.585	806.056	150.000
	Keuzedocument voor 7 MFA's			
	3 MFA's energiezuinig			
	2 duurzame zwembaden (energiezuinig)			
	LED verlichting en energiezuinige verlichting			
	Duurzame energievoorziening in bestaande wijk Vries			
	PCM toegepast in Vries Nieuwe Stukken			
	Passiefhuis++ in Vries Nieuwe Stukken			
	Nieuw monitoringssyteem voor de hele gemeente			
Klimaatlandschappen/ Water	Duidelijkheid over haalbaarheid van biomassa in het landschap	171600	22400	
	Innovatieve waterberging i.c.m. helofytenfilters in Vries Nieuwe Stukken			
	Vergroten berging bij Eelde – Paterswolde			
Totaal		2.372.185	937.456	

Meppel

Deelprogramma	Doel	Bijdrage gemeente	Bijdrage provincie	Bijdrage derden
Diep onder Drenthe	Een programma van eisen (PvE) voor de realisatie van een grootschalige WKO-toepassing voor 3000 woningen	494.000	166.000	pm
	Duidelijkheid over haalbaarheid van de realisatie van een WKO-toepassing in zandwinput Nieuwveense Landen (koude en warme waterlagen)			
	Kennis-adviesteam duurzaam systeem (Community of Practise)			
	Duidelijkheid over de haalbaarheid van een grootschalige WKO-toepassing bij het onderwijspark (en kansen voor de woonomgeving). De realisatie van de WKO wordt door Stichting Woonconcept verzorgd			
Kenniseconomie	Duidelijkheid over de haalbaarheid en realisatie van een grootschalige WKO-toepassing bij de brede school in Koedijkslanden (en kansen voor de woonomgeving)	195.000	50.000	50.000
	Een operationeel slim netwerk (smart grid)			
	Een geformaliseerd toekomstbestendig LDEB			
	Een groengas tankstation in Meppel			
Bouwen	Gemeentelijke organisatie werkt besparend op fossiele brandstoffen	3.210.000	1.064.400	150.000
	Nieuwbouwwijk met een EPL van 10+			
	Energielabel scholen met minimaal 2 labels verlagen			
	Verduurzaamde openbare verlichting			
Klimaatlandschappen/ Water	Energiezuinig maatschappelijk vastgoed zoals sportaccommodatie	-	-	-
	-			
Totaal		3.899.000	1.280.400	

Coevorden

Deelprogramma	Doel	Bijdrage gemeente	Bijdrage provincie	Bijdrage derden
Diep onder Drenthe	-	-	-	-
Kenniseconomie	Een duurzaam mobiliteitsplan voor de gehele gemeente	303.360	81.000	32.320
	Duidelijkheid over haalbaarheid Lokaal Duurzaam Energiebedrijf op bedrijvenpark Europark Coevorden Emlichheim			
	Een groengas tankstation			
Bouwen	2 voorbeeldwoningen met verschillende extreem duurzame maatregelen locatie Ossehaar	564.000	224.200	871.800
	4 passiefwoningen Binnenvree			
	4 energieneutrale woningen Binnenvree			
	Led verlichting locatie Binnenvree			
	Zonnepanelen op scholen			
	Kennis over verbruik bij 12 verschillende EPC woningen te Schoonoord			
	Duurzame prestatieafspraken met 8 corporaties			
Klimaatlandschappen/ Water	Ca. 70.000 m3 extra berging in Coevorden inclusief herstel historische stadsgracht.	33.000	35.200	5.000
Totaal		900.360	340.400	

De Wolden

Deelprogramma	Doel	Bijdrage gemeente	Bijdrage provincie	Bijdrage derden
Diep onder Drenthe	-	-	-	-
Kenniseconomie	4 nieuwe duurzame groengas auto's gemeente met twee thuisvulstations	86.000	27.200	
	Duidelijkheid over haalbaarheid regionale biovergister			
	Een groengas tankstation			
	Duidelijkheid over haalbaarheid uitbreiding composteerinrichting in relatie tot energievoorziening gemeentelijk vastgoed			
	Een energiezuinige Hoofdstraat in relatie tot het Groene Hart in Zuidwolde			
Bouwen	12 scholen energiezuinig. 2700 huishoudens in vier jaar duurzaam	578.000	306.000	140.000
Klimaatlandschappen/ Water	Realiseren van een bos van 6 ha. aan de N48	82.000	groenfond s	82.000
	Ontwerpen waterplein/park Hoofdstraat en Groene Hart Zuidwolde	24.000	6.000	
Totaal		770.000	339.200	

Emmen

Deelprogramma	Doel	Bijdrage gemeente	Bijdrage provincie	Bijdrage derden
Diep onder Drenthe	Een masterplan met programma van eisen voor de realisatie van een WKO-toepassingen in de gemeente	70.000	25.000	
	Duidelijkheid over de haalbaarheid van een grootschalige WKO-toepassing bij een school			
Kenniseconomie	Duidelijkheid over haalbaarheid realisatie van 40 windturbines	231.000	36.000	
	Een groengas tankstation			
	Concrete projecten geïnitieerd en gerealiseerd vanuit het energiebureau			
Bouwen	Een actieplan voor het energiezuinig maken van scholen	1.645.000	991.000	140.000
	Prestatieafspraken met corporaties over verduurzamen bestaande woningvoorraad			
	Resultaat marktonderzoek verduurzamen bestaande woningen			
	750 lichtarmaturen vervangen door dimbare LED			
	Energieneutraal Atalanta			
	Duidelijkheid over haalbaarheid van een Cradle to Cradle zwembad			
	Training bouwkolom over duurzaamheid gereed en gegeven			
Klimaatlandschappen/ Water		-	-	-
Totaal		1.946.000	1.052.000	

Westerveld

Deelprogramma	Doel	Bijdrage gemeente	Bijdrage provincie	Bijdrage derden
Diep onder Drenthe	-	-	-	-
Kenniseconomie	4 groengas auto's	20.000	8.000	
	Een groengas tankstation			
Bouwen	Duidelijkheid over mogelijkheden en kosten duurzame brede school Dwingeloo	337.200	72.800	
	Energiebesparing op openbare verlichting			
Klimaatlandschappen/ Water	Onderzoek naar mogelijke waterberging in Darp (oppervlakte 4,15 ha, ca. 800 m3 extra berging)	10.000	5.000	
Totaal		367.200	85.800	

Hoogeveen

Deelprogramma	Doel	Bijdrage gemeente	Bijdrage provincie	Bijdrage derden
Diep onder Drenthe	Een WKO installatie in het Compagniehuis	780.000	244.000	216.000
	Duidelijkheid over de haalbaarheid van een WKO in een waterwingebied			
	Duurzame infrastructuur voor toepassing van WKO in Bentinckspark			
Kenniseconomie	<ol style="list-style-type: none"> 1. Resultaatboekje klimaatateliers Bentinckspark, De Wieken en stadscentrum. 2. Een Programma van Uitgangspunten voor het formaliseren van een lokaal Energie Diensten Bedrijf. 3. Een maatregelenpakket voor het verduurzamen van congrescentrum Tamboer met 2 energielabels. Een biomassacentrale bij DOC Kaas te Hoogeveen	132.000	71.000	65.000
Bouwen	CO2 neutrale ontwikkeling parkeergarage met woningen	1.090.500	338.500	300.000
	Bestaande woningen 2 energielabels verduurzamen door middel van een fonds			
	100 klimaatneutrale woningen in Pesse			
	Verduurzaamde openbare verlichting			
	Energie neutraal maatschappelijk vastgoed zoals MFA Nieuwlanden en Tiendeveen			
	6 scholen een A-label			
	Energie neutrale voetbalaccommodaties			
Energie neutraal bedrijventerrein De Wieken				
Klimaatlandschappen/ Water	Uitvoeren adaptatiescan stadscentrum Hoogeveen	40.000	6.000	
	Opstellen Programma van Maatregelen stedelijke wateropgave	36.000	4.000	
Totaal		2.078.500	663.500	

Midden-Drenthe

Deelprogramma	Doel	Bijdrage gemeente	Bijdrage provincie	Bijdrage derden
Diep onder Drenthe	-	-	-	-
Kenniseconomie	Een groengas tankstation	18.500	13.400	
Bouwen	1. 2% energiebesparing in gemeentelijk vastgoed.	288.700	137.200	90.000
	2. .			
	3. .			
	4. 4 MFA's en 1 brede school met 20% lagere EPC dan wettelijk geëist volgens bouwbesluit			
	Brootacker II te Zwiggelte met nieuwbouwwoningen die een 20% lagere EOC hebben dan geëist volgens het bouwbesluit			
	2% energiebesparing op openbare verlichting			
	Lesprogramma duurzaamheid voor scholen			
Klimaatlandschappen/ Water	Uitgraven gedeelte oude Beilerstroom Markt-Nassaukade te Beilen	372.500	111.000	365.000
	Creëren extra berging Linthorst Homankanaal			
	Afkoppelplan en creëren extra berging Westerbork, Spier en Wijster			
Totaal		679.700	261.600	

Assen

Deelprogramma	Doel	Bijdrage gemeente	Bijdrage provincie	Bijdrage derden
Diep onder Drenthe	Vastgesteld bodembeleid en beleid bodemenergie	30.000	25.000	5.000
	Masterplan WKO Kloosterveen III			
	Resultaat uit proefboringen voor toepassing WKO			
	Duidelijkheid over haalbaarheid elektriciteit uit geothermie			
	Masterplan WKO Assen Zuid			
	Vastgesteld stimuleringsprogramma bodemenergie			
	Opsporingsvergunning geregeld en onderzoek uitgevoerd			
Kenniseconomie	Smart Grids toegepast, mogelijk met sensortechnologie tbv klimaatneutrale gebieden	365.000	82.500	
	Businesscase Lokaal Duurzaam Energiebedrijf			
	Resultaat energiescans supermarkten			
	Actieplan energiebesparing bedrijven (Energie op Maat)			
	11 vervoersmiddelen op CNG			
	Duurzaam mobiliteitsevenement op het TT circuit			
Bouwen	Businesscase duurzame gebiedsontwikkeling Kloosterveen III en Assen Zuid	2.852.500	1.167.500	1.875.000
	Programma van Duurzame Uitgangspunten Florijnas Assen			
	Certificering Duurzaam Beheer Openbare Ruimte			
	Lespakket duurzaamheid.			
	Bestaande woningvoorraad via een pilot Wij(k)aanpak energiezuinig maken			
	Gestart met uitvoering 100.000 woningenplan			
	Nieuwbouw duurzamer dan wettelijk vereist			
	Maatschappelijk vastgoed duurzaam beheren			
	Zonnepanelen op basisschool Kloosterveen			
	Milieu Educatie Centrum			
	Zonnepanelen op Stadhuis			
	Smart metering in scholen. Openbare verlichting met LED			
	Klimaatlandschappen/ Water			
Totaal		3.347.500	1.295.000	

Bijlage 2: Model Klimaatcontract

Klimaatcontract

Gemeente [naam gemeente] en Provincie Drenthe

Het College van burgemeester en wethouders van de gemeente [naam gemeente],
vertegenwoordigd door [naam portefeuillehouder]

en

het College van gedeputeerde staten van de provincie Drenthe, vertegenwoordigd door
gedeputeerde mevrouw T. Klip-Martin,

hierna te noemen: partijen;

gelet op het feit dat zij de ambities delen om in partnerschap te investeren in klimaat en
energie

spreken het volgende af:

- I. teneinde de hierboven omschreven ambities te realiseren werken partijen in de periode 2010-2011 samen;
- II. de samenwerking wordt geconcretiseerd in een door partijen vast te stellen uitvoeringsprogramma (bijlage 1);
- III. partijen committeren zich aan het uitvoeringsprogramma door voor 2010 en 2011 (onder voorbehoud van de vaststelling van de gemeente- en provinciale begrotingen) het inzetten van de voor de uitvoering daarvan benodigde middelen; de provinciale bijdrage wordt gegeven in de vorm van een doeluitkering en bedraagt met in achtneming van genoemd voorbehoud € @@@@, @@;
- IV. partijen committeren zich voor de vormgeving en uitvoering van dit klimaatcontract aan het Ambitie-statement Klimaatcontract (bijlage 2);
- V. tenminste één keer per jaar vindt er bestuurlijk overleg plaats tussen de betrokken portefeuillehouders.

plaats, datum

gemeente [naam gemeente]:
wethouder [naam]

provincie Drenthe,
gedeputeerde mevrouw T. Klip-Martin

Ambitie-statement Klimaatcontract

1. Begrippen

Klimaatcontract	Een klimaatcontract is een overeenkomst tussen een Drentse gemeente en de provincie Drenthe over de uitvoering van het programma Klimaat en Energie.
Uitvoeringsprogramma	De wijze waarop de samenwerking vorm krijgt is uitgewerkt in een gemeentelijk uitvoeringsprogramma.2010 -2011

2. Uitgangspunten

Uitgangspunten van het Klimaatcontract zijn:

1. dat Provinciale Staten op @@@@ het Programma Klimaat en Energie hebben vastgesteld;
2. dat de provincie Drenthe en de gemeente @@@ op 8 oktober 2007 het Energieakkoord Noord-Nederland hebben ondertekend. In het kader van het energieakkoord hebben partijen de intentie om:
  - a. 40-50 PJ duurzame energie en 4-5 Mton CO₂-emissiereductie in 2011 te realiseren in Noord-Nederland.
  - b. 15-20 Mton-emissiereductie CO₂ na 2011 in Noord-Nederland te bereiken - waar mogelijk via CO₂-afvang en –opslag - rekening houdend met de omstandigheid dat CO₂-afvang en –opslag zowel op nationaal als Europees vlak nog volop in ontwikkeling is.
3. dat provincie en gemeenten in partnerschap willen investeren in klimaat en energie, via de Grounds for Change filosofie en de MAP-aanpak (Mitigatie, Adaptatie en Participatie);
4. dat provincie en gemeenten het wenselijk achten een overeenkomst (het “klimaatcontract”) te sluiten waarin zij hun intenties en ambities wensen vast te leggen;
5. dat de gemeente bij uitstek zicht heeft op de lokale omstandigheden en in staat is fysieke, economische, milieu en sociaal-maatschappelijke vraagstukken gelet op de aard en omvang daarvan integraal aan te pakken;
6. dat provincie en gemeenten met hun partnerschap ruimte willen bieden voor maatwerk alsmede concrete en overtuigende resultaten willen boeken zoals is aangegeven in de uitvoeringsprogramma's;
7. dat provincie en gemeenten elkaar waar nodig bestuurlijk en ambtelijk zowel inhoudelijk als procesmatig wensen te ondersteunen ter bespoediging van de realisatie van lokale projecten en zij de bedoeling hebben kennis, inzichten en ervaringen daarbij uit te wisselen doormiddel van onder meer vaste overlegstructuren;
8. dat de hiervoor bedoelde uitwisseling van kennis, inzichten en ervaringen waar nodig en mogelijk eveneens betrekking heeft op andere partnerschapsrelaties;

9. dat provincie en gemeenten er voor zorgen dat bij beleidswijzigingen zoveel mogelijk rekening wordt gehouden met het klimaatcontract en de in de uitvoeringsprogramma's beschreven doelstellingen en ambitieniveau.

3. Uitvoeringsprogramma's

In de uitvoeringsprogramma's wordt vastgelegd:

- welke doelen en resultaten gemeente en provincie willen bereiken
- welke projecten daarvoor worden uitgevoerd
- wat de beoogde effecten zijn
- welke middelen zij voor die projecten inzetten

4. Financiën

1. De uitvoering van het meerjarenprogramma geschiedt met financiële middelen van de gemeente, provincie en derden conform de verdeling zoals opgenomen in de uitvoeringsprogramma's, onder voorbehoud van vaststelling van de Begroting 2011 van Provinciale Staten.

2. Het sluiten van het klimaatcontract is een voorwaarde voor het verkrijgen van een doeluitkering van de provincie ter grootte van het bedrag genoemd in het klimaatcontract conform het besluit van Gedeputeerde Staten (nr. @@@). Dit bedrag is opgebouwd uit de deelprogramma's: 1. Diep onder Drenthe; 2. Kenniseconomie; 3. Wonen; 4. Klimaatlandschappen; en 5. water

3. Indien zich wijzigingen voordoen in de financiering van een uitvoeringprogramma vindt hierover overleg plaats. De uitvoeringsprogramma's zijn dynamisch. Dat betekent dat er binnen de ambities en binnen het programmabudget (in overleg) kan worden geschoven

4. Voor het inzetten van de middelen uit de doeluitkering is het regelkader (subsidieverordening, aanbestedingsbeleid) van de gemeenten bepalend.

5. In 2010 ontvangen de gemeenten 30% van de totale doeluitkering. In 2011 ontvangen zij 60% en bij de eindverantwoording 10%.

5. Voortgang en verantwoording

1. Jaarlijks dient de gemeente, uiterlijk 1 maart, een voortgangsrapportage in over het voorafgaande jaar. De voortgangsrapportage wordt vormgegeven conform een nader overeen te komen rapportagemodel. In het rapportagemodel wordt in ieder geval opgenomen

- de uitgaven die zij ten laste van het uitvoeringsprogramma heeft gedaan, zowel in geld als in uren;
- de resultaten die bij de uitvoering van het programma zijn behaald;
- de verhouding tussen de inzet van de eigen middelen van een gemeente en de provinciale middelen per deelprogramma;
- dat de uitvoering wordt gemonitord op basis van DWA.

2. Naar aanleiding van de voortgangsrapportage zal een bestuurlijk gesprek worden gevoerd door de portefeuillehouder van de provincie en de gemeente.

3. Via de jaarlijkse voortgangsrapportages, evalueren de provincie en de gemeente de samenwerking op basis van het klimaatcontract en bepalen zij of het noodzakelijk of wenselijk is de hoogte van de doeluitkering en/of het klimaatcontract tussen provincie en een gemeente aan te passen

4. Indien tijdens deze evaluatie blijkt dat de resultaten genoemd in het uitvoeringsprogramma niet of slechts gedeeltelijk zijn gerealiseerd, kan na onderling overleg met een gemeente de provincie besluiten terug te vorderen. De provincie zal daarbij op redelijke wijze rekening houden met eventuele verplichtingen die een gemeente al is aangegaan met betrekking tot die resultaten.

5. Uiterlijk 1 juni 2014 dient de gemeente een eindverantwoording in conform een nader overeen te komen model. De eindverantwoording heeft betrekking op de gehele periode. De provincie kan bij de eindverantwoording een nadere toelichting en/of accountantsverklaring vragen.

6. Geschillen

1. Er is sprake van een geschil indien de provincie of een gemeente daarvan schriftelijk en gemotiveerd melding maakt aan de andere partij. De provincie en een gemeente zullen na een zodanige melding terstond met elkaar in overleg treden om te bezien of in der minne een oplossing voor het geschil kan worden gevonden.

2. Indien de provincie of de gemeente daarom verzoekt, benoemen zij in onderling overleg een mediator teneinde het geschil te beslechten. Dit verzoek kan niet eerder worden gedaan dan nadat zes weken zijn verstreken sinds de in het vorige lid bedoelde melding is verzonden. In de kosten van de mediator dragen zij ieder voor de helft bij.

3. Dit artikel is van overeenkomstige toepassing indien zich een onvoorziene omstandigheid voordoet waardoor volgens de provincie of een gemeente een ongewijzigde instandhouding van het klimaatcontract niet kan worden verlangd.

Bijlage 3: Voorbeeld uitvoeringsprogramma gemeente Meppel

Bijlage 4: Programmering financiële middelen Klimaat en Energie 2010-2011

Programma Klimaat en Energie 2010-2011

	Totaal 2010- 2011
Budget obv begroting 2010	€ 15.025.200
GS besluit bezuinigingen (30 maart jl)	€ 1.662.600
<hr/> Budget	<hr/> € 13.362.600
Reserveringen 2010-2011	
Klimaatcontracten	€ 6.522.456
Innovatief Actieplan Drenthe	€ 1.000.000
Pmjp waterberging	€ 800.000
Pmjp wateronderzoek	€ 200.000
Pmjp Klimaatlandschappen	€ 385.000
Energie Akkoord Noord Nederland	€ 1.493.974
Overige projecten	€ 2.661.170
Proceskosten	€ 300.000
<hr/> Proceskosten	<hr/> € 13.362.600